

GAZETA HÂRTIBACIULUI

2006 - 2 ANI DE APARIȚIE - 2008

PUBLICAȚIE LUNARĂ A ASOCIAȚIEI „VALEA HÂRTIBACIULUI” ÎN COLABORARE CU PRIMĂRIA ORAȘULUI AGNITA

„Și care va vrea să fie întâi între voi, să fie tuturor slugă” Marcu, 10.44

NUMĂRUL 24, MAI 2008

APARE LA AGNITA - PREȚ: 1 LEU

Din SUMAR

Știrile asociației

GAL Microregiunea Hârtibaciu

- pag. 2

PRODUCĂTORII DE LAPTE LA
CHEREMUL PROCESATORILOR

- pag. 3

REÎNVIEREA TRADIȚIILOR
SATULUI ROMÂNESC

- pag. 4

LEGENDA ANDROHIELULUI

- pag. 4

ORTODOXIA

PE VALEA HÂRTIBACIULUI

- pag. 5 - 6

PAROHIA AGNITA I SE PREZINTĂ

Oameni și evenimente

Maslul de obște la parohia
Movile

- pag. 5

Instalarea noului preot
la Moardăș-Răvășel

Atenție părinți!

- pag. 6

FOLCLOR

- pag. 7

MAIALUL

- pag. 7

SPORT

- pag. 8

DUMINECA TOMII SĂRBĂTOAREA HÂRTIBĂCENILOR

Cea de-a treia ediție a spectacolului „Festivalul Hârtibăcenilor” a confirmat speranțele organizatorilor cu privire la revitalizarea jocurilor și a cântecelor din această zonă. Dacă la prima ediție în 2006 au fost prezente doar formațiile din Agnita, Bârghiș și Chirpăr, acum pe scena Căminului Cultural din Marpod au evoluat peste 150 de artiști amatori din opt localități.

Valoarea spectacolului nu a fost dat de numărul mare al celor care și-au reprezentat localitățile, ci de autenticitatea jocurilor și a cântecelor prezentate. Deși festivalul nu este organizat sub formă de concurs, toți participanții s-au străduit să prezinte cât mai bine jocurile din satul lor, impresionând spectatorii pentru care sala căminului din Marpod, minunat împodobită cu ștergere și covoare, s-a dovedit neîncăpătoare.

(continuare în pagina 4)

LA MARPOD

PRIETENA NOASTRĂ PĂDUREA

Omul a fost din totdeauna fermecat de pădure, de mirajul acestui tărâm. Peste nimbul poveștilor și legendelor pădurea s-ar putea defini ca o frântură din sfera vie. Ea este stăpâna și adăpostul unei lumi uimitoare care numără mii și mii de specii vegetale și animale

La o parte din acestea și anume la micile viețuitoare înaripate ale pădurii, s-au gândit elevii clasei a IV-a C de la Școala Generală „GD Teutsch” îndrumați de învățătoarea Maria Dragomir, când s-au hotărât să confecționeze căsuțe pe care să le amplaseze, nu întâmplător, de „Luna pădurii 1-15 aprilie”

În acțiunea lor au fost ajutați de „alpinștii” Cercului de Orientare Turistică, de la aceeași școală, pentru care „stadioul pădurii Dumbrava” nu prea mai are taine.

Mulțumim pe această cale, pentru sprijinul pe care ni-l acordă ori de câte ori este solicitat, d-lui ing. Ioan Vanga, șeful Ocolului Silvic Agnita, cu care școala noastră are încheiat un parteneriat încă din anul 2006.

A consemnat prof. Iancu Mihăilă

AGNITA

A început demolarea străzii Aurel Vlaicu. Urmează reabilitarea totală, adică înlocuirea conductei de aducțiune a apei, refacerea canalizării și asfaltarea. Până la finalizare locuitorii vor avea subiect de discuție. Unii vor aprecia, alții vor critica, în funcție de nivelul de specializare al fiecăruia, în construcții. Edilii orașului preconizează ca lucrarea să fie gata în două luni.

I.B.

PODIȘUL HÂRTIBACIULUI - SIT NATURA 2000

Directiva Consiliului Europei privind conservarea păsărilor

(traducere pentru informarea cetățenilor)

Avand in vedere tratatul care instituie Comunitatea Economica Europeana si in special Articolul 235,

Avand in vedere avizul Adunarii,

Avand in vedere Comitetul economic si social,

Considerand ca declaratia Consiliului ,din 23 noiembrie 1973, privind un program de actiune al Comunitatilor Europene in materie de mediu, prevede actiuni specifice pentru protectia pasarilor completate prin rezolutia Consiliului Comunitatilor Europene si ai reprezentantilor Guvernelor Statelor Membre, reunite in Consiliu, la 17 mai 1977 privind urmarirea si realizarea unei politici si a unui program de actiune al Comunitatilor Europene in materie de mediu,

Considerand ca, pe teritoriul european al statelor membre, un mare numar de specii de pasari ce traiesc in mod natural in stare de salbaticie sufera o regresie a numarului lor, foarte repede in anumite cazuri si ca aceasta regresie reprezinta un pericol serios pentru conservarea mediului natural, in special datorita amenintarilor care apasa asupra echilibrelor biologice,

Considerand ca speciile de pasari care traiesc in mod natural in stare de salbaticie pe teritoriul european al Statelor Membre sunt in mare parte specii migratoare, ca astfel de specii constituie un patrimoniu comun si ca protectia eficace a pasarilor este o problema de mediu tipic transfrontiera care implica responsabilitati comune,

Considerand ca conditiile de viata ale pasarilor din Groenlanda difera fundamental de cele din alte regiuni ale teritoriilor europene ale Statelor Membre datorita circumstantelor generale si in special datorita climatului ,a slabei densitati a populatiei cat si datorita intinderii si situatiei geografice exceptionale din aceasta insula;

Considerand ca , din acest moment, nu se va aplica prezenta directiva la Groenlanda,

Considerand ca , conservarea speciilor de pasari traind in mod natural in stare de salbaticie pe teritoriul european al Statelor Membre este necesara realizarea ,in functionarea Pietei Comune, a obiectivelor Comunitatii in domeniile inbunatatirii conditiilor economice in ansamblul Comunitatii si a unei expansiuni specifice si echilibrate ,dar ca puterile de actiune specifice cerute in materie nu au fost prevazute in tratat,

Considerand ca masurile ce trebuie luate trebuie sa aplice diferitilor factori care pot actiona la nivelul numarului de pasari, in mod special repercusiunilor activitatilor umane si mai ales distrugerea de catre om cat si comerțul ocazionat de aceste practici si adaptarea gradului acestor masuri la situatia diferitelor specii in cadrul unei politici de conservare

Considerand ca, conservarea are drept obiect protejarea pe termen lung si gestionarea resurselor naturale in calitate de parte integranta a patrimoniului popoarelor europene ;ca ea permite reglementarea acestor resurse si functionarea pe baza masurilor necesare mentinerii si adaptarii echilibrelor naturale ale speciilor in limitele posibilului,

Considerand ca conservarea ,mentinerea sau restabilirea unei diversitati si a unei suprafete suficiente de habitat sunt indispensabile conservarii tuturor speciilor de pasari; ca anumite specii de pasari trebuie sa faca obiectul masurilor de conservare speciala privind habitatul in scopul asigurarii supravietuirii si reproducerii lor in aria de distributie; ca aceste masuri trebuie de asemenea sa tina cont de speciile migratoare si sa fie coordonate in vederea constituirii unei retele coerente,

Considerand ca ,pentru a evita ca interesele comerciale sa nu exercite o presiune nociva eventuala asupra nivelului de prelevare ,este necesar sa se instauraze o interdictie generala de comercializare si sa se limiteze orice derogare numai la speciile al caror statut biologic o permite,

Tinandu-se cont de conditiile specifice care inving in anumite regiuni

Considerand ca in vederea nivelului lor de populare ,de distribuire geografica si de coeficientul de reproducere in ansamblul Comunitatii - anumite specii pot fi obiectul actelor de vanatoare , cea ce reprezinta o exploatare admisibila in asa fel incat anumite limite sa fie stabilite si respectate ,aceste acte de vanatoare trebuind sa fie compatibile cu mentinerea populatiei acestor specii la un nivel satisfactor ;

Considerand ca mijloacele ,instalatiile sau metodele de captura sau trimitere la moarte masiva sau neselectiva -cat si urmarirea - plecand de la anumite mijloace de transport trebuie sa fie interzise in vederea presiunii excesive pe care o exercita sau pot sa o exercite asupra nivelului de populare al speciilor respective;

Considerand ca, in vederea importantei pe care o pot imbraca anumite situatii specifice - este cazul sa se prevada o posibilitate de derogare , in anumite conditii - insotite de o supraveghere a Comisiei

Considerand ca, conservarea pasarilor reprezinta in special conservarea pasarilor migratoare, se ridica probleme pentru care sunt necesare lucrari stiintifice iar aceste lucrari vor permite in plus o evaluare a eficientitatii masurilor luate;

Considerand ca este vorba sa vegheze impreuna cu Comisia ca introducerea eventuala de specii de pasari care nu traiesc in mod natural in stare salbatica pe teritoriul european al Statelor Membre sa nu aduca nici un prejudiciu florei si faunei locale,

Considerand ca Comisia va pregati si va comunica Statelor Membre o data la 3 ani un raport de sinteza bazat pe informatiile pe care Statele Membre i le va adresa privind aplicarea dispozitiilor nationale luate in virtutea prezentei directive.

Considerand ca progresul tehnic si stiintific necesita

o adaptare rapida a anumitor anexe , ca trebuie pentru usurarea punerii in aplicare a masurilor necesare in acest scop , sa se prevada o procedura care sa instauraze o cooperare stransa intre Statele Membre si Comisie in sanul unui Comitet pentru adaptare la progresul tehnic si stiintific,

A HOTARAT PREZENTA DIRECTIVA

ART. 1. Prezenta Directiva se refera la toate speciile de pasari care traiesc in mod natural in stare de salbaticie pe teritoriul european al Statelor Membre. Ea are drept obiectiv protectia, gestionarea si reglementarea acestor specii, precum si a exploatarii lor.

Prezenta Directiva se aplica pasarilor cat si oulelor, cuiburilor si habitatelor lor.

Prezenta Directiva nu se aplica la Groenlanda.

ART. 2. Statele Membre iau toate masurile necesare pentru mentinerea sau adaptarea tuturor speciilor vizate in Articolul 1 la un nivel care corespunde in mod special exigentelor ecologice, stiintifice si culturale, tinandu-se seama de exigentele economice si recreationale.

ART. 3. Tinandu-se seama de exigentele mentionate in Articolul 2, Statele Membre iau toate masurile necesare pentru prezervarea ,mentinerea sau rastabilirea unei diversitati si a unei suprafete suficiente de habitat pentru toate speciile de pasari vizate in Articolul 1.

Prezervarea, mentinerea si restabilirea biotopurilor si a habitatului comporta masurile urmatoare:

- crearea de zone de protectie;
- intretinerea si amenajarea conforme imperativelor ecologice a habitatului ce se afla in interiorul si exterioru suprafetelor de protectie;
- restabilirea biotopurilor distrusi;
- crearea biotopurilor.

ART. 4. Toate speciile mentionate in anexa 1 fac obiectul masurilor de conservare speciale privind habitatul, in scopul asigurariisupravietuirii si a reproducerii lor in aria lor de distributie. In acest scop s-a tinut cont:

- de speciile amenintate cu disparitia;
- de speciile vulnerabile la anumite modificari ale habitatului lor;
- de speciile considerate ca fiind rare deoarece numarul lor este redus si aparitia locala este restransa;
- de alte specii care necesita o atentie speciala in vederea specificatiei habitatului lor.

Se va tine cont - pentru a trece la evaluari de tendinte si de variatiile nivelurilor de populare.

Statele Membre claseaza in special in zonele de protectie speciala teritoriile cele mai asemanatoare ca numar si suprafata la conservarea lor in zona geografica maritima si terestra de aplicare a prezentei directive.

Statele Membre iau masuri similare in privinta speciilor migratoare nevizate in anexa 1 a caror venire este regulata ,tinandu-se cont de necesitatile de protectie din zona geografica maritima si terestra de aplicare a prezentei directive in privinta anilor de reproducere ,de napanlire si de hibernare si zonele de popas in aria lor de migrare .In acest scop Statele Membre acorda o importanta deosebita protectiei zonelor umede si in special celor cu importanta internationala.

Statele Membre adreseaza Comisiei toate informatiile utile in asa fel incat sa ia toate initiativele asemanatoare in vederea oordonarii necesare pt ca zonele vizate in paragraful 1 pe de o parte si in paragraful 2 ,pe de alta parte ,sa constituie o retea coerenta raspunzand nevoilor de protectie a speciilor in zona geografica maritima si terestra de aplicare a prezentei directive.

Statele Membre iau masuri asemanatoare pentru a evita poluarea in zonele de protectie vizate in paragrafele 1 si 2 sau deteriorarea habitatului cat si perturbatiile care ating pasarile

In afara acestor zone de protectie, Statele Membre se straduiesc de asemenea sa evite poluarea sau deteriorarea habitatului.

ART. 5. Fara a prejudicia articolele 7 si 9,Statele Membre iau masurile necesare pentru instaurarea unui regim general de protectie a tuturor speciilor de pasari vizate in articolul 1 si care comporta in special interdictia:

- de a ucide sau captura intentionat, oricare ar fi fost metoda folosita
- de a distruge sau de a produce pagube intentionat cuiburilor lor si oualelor si de a desface cuiburile;
- de a aduna ouale din natura si de a le detine, chiar goale;
- de a le perturba intentionat, in special pe timpul perioadei de reproducere si de dependenta, in asa fel incat perturbarea sa aiba un efect semnificativ - fata de obiectivele prezentei directive;
- de a detine pasari din specii a caror vanatoare si captura nu sunt permise.

Știrile asociației GAL Microregiunea Hârtibaciu

Adunarea generală GAL-ului a aprobat în luna decembrie 2007 prima parte a strategiei de dezvoltare regională și sigla asociației. Apărem la evenimente, seminarii și alte ocazii cu propria sigla pentru microregiunea noastră, reușind astfel să promovăm Valea Hârtibacului în țara și în străinătate cu un termen cunoscut.

Primul calendar cultural pentru Microregiunea Hârtibaciu a stârnit interes și ne determină să-l publicăm și în anul 2009 în măsura în care reușim să obținem finanțarea necesară.

Partenerul nostru, Fundația Federală Germană de Mediu (DBU), a arătat un interes deosebit pentru asociație și continuă să sprijine activitatea acesteia. Se va concentra pe situația microregiunii ca urmare a declarării ei Spațiu de Protecție Avifaunistică, cel mai mare sit de protecție avifaunistică Natura 2000 din zona Ardealului. Oportunitățile care rezultă din prin acest fapt, pentru toți hârtibăcenii, nu sunt încă destul de bine cunoscute. Există șansa ca prin implicarea, Consiliilor Locale și a Primăriilor microregiunea noastră să fie declarată rezervație biosferică. Aceasta categorie geografică este sprijinită de UNESCO în cadrul programului „Pentru Om și Biosferă” și se referă la protecția peisajului cultural creat de oameni. Rezervațiile biosferice sunt zone de model pentru cercetări și pentru demonstrarea oportunităților de protecție și dezvoltarea durabilă regională. Funcțiile unei rezervații biosferice sunt următoarele:

(a) Protecție: contribuție pentru păstrarea peisajului, a sistemelor ecologice, a speciilor și varietății naturale (biodiversitate)

(b) Dezvoltare: susținerea dezvoltării economice și sociale, pentru a fi durabilă din punct de vedere sociocultural și ecologic.

(c) Sprijinul logistic: susținere proiectelor model, formare și educare pentru mediu, cercetări și supraveghere în cadrul temelor locale, regionale, naționale precum și globale a protecției și a dezvoltării durabile.

În săptămânile următoare va fi montate panouri informative pentru turiști în Microregiunea Hârtibaciu. Au fost elaborate de membri GAL și vor oferi o orientare bună pentru oaspeții noștri.

În luna februarie a fost aprobat de Comisia Europeană din Bruxelles, după o îndelungată așteptare, programul românesc de dezvoltare rurală. Aceasta este o bază bună pentru pașii următori ai asociației GAL Microregiunea Hârtibaciu. Va fi publicat ghidul solicitantului pentru primele măsuri LEADER, 431-1. (construcție parteneriate public-private) și 431-2. (funcționarea GAL-urile, dobândirea de competențe și animarea teritoriului). În luna iunie GAL-ul va pregăti strategia de dezvoltare regională a microregiunii Hârtibaciu “Pentru om și mediu în inima țării” iar în primăvara anului 2009 conform cu criteriile cerute sunt șanse reale de a fi aprobată. Finanțările pe axa LEADER vor putea fi demarate în primăvara anului 2010.

Noi vrem ca zona noastră să devină o regiune model pentru țara noastră – cu tradițiile și cu oportunitățile de dezvoltare endogene, cu peisajul nostru unic și bogăția sa naturală. De aceea, fiecare locuitor al microregiunii Hârtibaciu este invitat și rugat, sa facă propuneri și să aducă critici. Biroul asociației se află la primăria Agnita și este deschis zilnic. Dacă aveți acces la internet, puteți consulta și www.gal-mh.eu, site-ul nostru de pe internet.

J. Cotaru

VOLUNTAR AMERICAN IN "GAL MICROREGIUNEA HÂRTIBACIU"

În luna februarie 2007 un grup de 40 de tineri din Statele Unite au venit în România, prin organizația de voluntari Corpul Păcii, susținută de Guvernul SUA.

După un curs intensive de 10 săptămâni, în Ploiești, pentru însușirea unor cunoștințe elementare de limbă și cultură română, Ed Klaunig, unul din voluntari, a activat în cadrul primăriei din Crasna, un sat mic de lângă Zalău.

Începând cu luna mai 2008 Ed Klaunig, s-a stabilit în Agnita și va activa în cadrul asociației „GAL Microregiunea Hârtibaciu”. În cadrul asociației voluntarul american se va ocupa de analiza zonei și se va implica în elaborarea proiectelor pe axa LEADER.

Ne bucurăm de prezența lui și îi dorim o acomodare rapidă și succes în acțiunile pe care și le propune.

I.B.

ART. 6. Fara a prejudicia paragrafele 2 si 3, Statele Membre interzic, pentru toate speciile de pasari vizate in articolul 1,vanzarea ,transportul pentru vanzare cat si punerea in vanzare a pasarilor vii si a pasarilor moarte cat si a oricarei parti sau produs obtinut de la pasare, usor de identificat

Pentru speciile vizate in anexa III partea a1 - activitatile vizate in paragraful 1 nu sunt interzise, cat si pentru pasarile care au fost ilicit ucise sau capturate sau dobandite altfel in mod ilicit.

Statele Membre care doresc sa acorde o astfel de autorizatie consulta in prealabil Comisia, cu care examineaza daca comercializarea specimenelor speciei respective nu conduce sau nu risca sa conduca, dupa orice prevedere rezonabila ,sa puna in pericol nivelul popularii, distribuirea geografica sau coeficientul de reproducere al acestora in ansamblul Comunitatii.

Daca reiese ca din avizul Comisiei ,autoritatea respectiva conduce sau risca sa conduca la unul din pericolele enumerate mai sus, Comisia adreseaza Statului Membru o recomandare bine motivata care dezaproba comercializarea speciei respective. Daca Comisia apreciaza ca un astfel de pericol nu exista, ea va informa Statul Membru.

Recomandarea Comisiei este publicata in Jurnalul Oficial al Comunitatilor Europene. Statul Membru care acorda o autorizatie in virtutea prezentului paragraf ,verifica la intervale regulate daca conditiile cerute pentru concesiunea acestei autorizatii sunt inca indeplinite.

Pentru speciile inscrise in anexa III partea a 3-a Comisia trece la studii privind Statutul biologic si repercusiunile comercializarii.

Ea supune, cel tarziu cu patru luni inainte de expirarea termenului vizat in articolul 18 paragraful 1, un raport si propunerile sale Comitetului vizat in in articolul 16 in vederea unei decizii privind inscrierea acestor specii in anexa III, partea a 2-a.

În așteptarea acestei decizii ,Statele Membre pot aplica acestor specii reglementarile nationale existente fara prejudicierea paragrafului.

ART. 7. In functie de nivelul lor de populare,

de distributia lor geografica si de coeficientul de reproductivitate in ansamblul Comunitatii, speciile enumerate in anexa II pot fi obiectul actelor de vanatoare in cadrul legislatiei nationale. Statele Membre vegheaza ca vanatoarea acestor specii sa nu compromita eforturile de conservare intreprinse in aria lor de distributie.

Speciile enumerate in anexa II partea 1-a pot fi vinate in zona geografica maritima si terestra de aplicare a prezentei directive.

Speciile enumerate in anexa II partea a 2-a pot fi vanate numai in Statele Membre pentru care ele sunt mentionate.

Statele Membre se asigura ca practica vanatului, inclusiv daca este cazul vanatoarea cu soimi asa cum decurge din aplicarea nationala in vigoare, respecta principiile unei utilizari rationale si a unei reglari echilibrate din punct de vedere ecologic al speciilor da pasari si ca aceasta practica sa fie compatibila in cea ce priveste popularea acestor specii, in special a speciilor migratoare, cu dispozitiile care decurg din articolul 2. Ele vegheaza in special ca speciile carora li se aplica legislatia vanatului sa nu fie vanate in timpul perioadei de reproducere si dependenta.

Cand este vorba de speciile migratoare, ele vegheaza in special ca speciile carora li se aplica legislatia clasei sa nu fie vanate pe timpul perioadei de reproducere si in timpul traseului de intoarcere catre locul cuibaritului. Statele Membre transmit Comisiei toate informatiile utile privind aplicarea practica a legislatiei lor privind vanatul.

ART. 8. In privinta vanatului, capturarii sau uciderii pasarilor din cadrul prezentei directive, Statele Membre interzic recurgerea la toate mijloacele, instalatiile sau metodele de captura sau ucidere masiva sau neselectiva sau care poate antrena local disparitia unei specii, si in special a celor enumerate in anexa IV a).

In plus, Statele Membre interzic orice urmarire plecand de la modul de transport si in conditiile mentionate in anexa IV b).

(reproducere parțială)

PRODUCATORII DE LAPTE LA CHEREMUL PROCESATORILOR

După lunga perioadă a agriculturii socialiste, în care țărani s-au obișnuit să-și fure drepturile muncii lor, a urmat căderea vechiului sistem pe care unii l-au crezut veșnic. În sufletele oamenilor era atâta dușmănie împotriva a tot ce i-a adus în starea de umilință, încât îndemnul la distrugerea construcției și a construcțiilor socialiste a fost groaznic de eficient. Acolo unde au putut și-au împărțit și cărămizil clădirilor pentru care ei au muncit, iar pământul l-au dărâbuit în mii de parceluțe, ca să aibă pământ în toate hotarele. Și toate astea cu multă dușmănie și ceartă între ei.

În același timp cei școliți în învățământul ipocriziei comuniste și cu studii în țările capitaliste s-au băgat în toate partidele și au pornit hotărâți la construirea noii societăți „democrate”, despre care muritorii de rând habar n-aveau cu ce se mănâncă.

După ce au distrus marile exploatații, au falimentat unitățile care procesau produse agricole și țărani s-au trezit că n-au ce face cu cerealele și cu carnea. Câțiva întreprinzători locali au crezut că a sosit momentul să realizeze o afacere și au apărut mai multe lăptării locale ce preluau, prelucrau, și livrau produse lactate; cașcaval, telemea, smântână și lapte pasteurizat.

Se părea că în această privință lucrurile a intrat pe un făgaș normal, numărul vacilor și cantitățile de lapte au început să crească. În zona Agnita funcționau lăptării mai mici ori mai mari la Iacobeni, Vărd, Chirpăr, Bârghiș și bineînțeles Agnita, toate descărându-se binișor fără ajutor de la stat. Dimpotrivă din partea marelui stăpân au început șicanele.

Au fost înființate o grămadă de instituții menite să combată încălcarea legilor de către micii producători pentru a prospera marea corupție. O lăptărie sau alt SRL, putea beneficia zilnic de o inspecție: luni garda financiară, marți sanepidul, miercuri poliția economică, joi garda de mediu, vineri inspecția sanitară veterinară și sâmbătă O.P.C. Cei de la protecția muncii și pompierii veneau mai rar și doar pentru o mică gustare.

După câțiva ani de rezistență în fața inspectorilor cu aere de stăpâni, a apărut și marea concurență. Aceștia au ocupat piața de desfacere după care au trecut la acapararea producătorilor de lapte.

Fără nici un sprijin din partea statului, călcați mereu de tot felul de inspectori și controlori, procesatorii de lapte locali n-au făcut față marilor industriași și au fost obligați să-și închidă lăptăriile.

A urmat o scurtă perioadă în care marii producători și-au împărțit teritoriul, și-au deschis centre de colectare și s-au pus de acord asupra prețului. Valea Hârtibaciului a fost ocupată de Prodlact Brașov, SC Hocland și Tirom Covasna. Oamenii s-au orientat spre aceste firme după cum li s-a părut de avantajoasă oferta unuia ori a altuia, constatând de fapt că indiferent de nume, nu-i unul mai breaz ca altul. Cei mari au înțeles că n-are rost să se mănânce între ei, că lapte este destul și că pot realiza beneficii mari oferind prețuri mici. Pe țărani nu i-a întrebat nimeni dacă le convine.

Recent, o adresă primită de primăriile din zonă, îi lasă cu ochii în soare pe o parte din producătorii de lapte și îi avertizează pe ceilalți cu privire la avantajul celor care controlează piața de lapte. Adresa a fost emisă de firma Hocland, și anunță primăriile că aceasta renunță la preluarea laptelui începând cu 15. iunie 2008, pe motiv de „eficientizare a performanțelor economice ale companiei, și în condițiile normelor europene în vigoare”.

Nu știu cum se face, dar de câte ori primesc românii câte o palmă economică, de câte ori li se bagă mâna în buzunar, se motivează cu aderarea României la Uniunea

Europeană.

Primăriile și agenții agricoli s-au grăbit să ia legătura cu ceilalți procesatori pentru a prelua laptele. Aceștia au fost rezervați în a accepta dar până la urmă au promis că vor veni să discute cu producătorii, cărora le vor prezenta condițiile și în măsura în care acestea vor fi acceptate, ei vor prelua laptele.

Adică, acum când producția de lapte este la apogeu, când producătorii sperau să-și recupereze cheltuielile, sunt obligați să accepte niște condiții care nu-i avantajează, fără a avea altă alternativă. Și le vor accepta că n-au încotro.

Prin alte părți ale Europei agricultorii s-au constituit în asociații, și-au făcut cooperative, au făcut programe și proiecte de dezvoltare comune și își impun punctul de vedere.

La noi, lipsa de implicare a instituțiilor statului, birocrăția stufoasă, suspiciunea și lipsa de încredere a oamenilor în asemenea asociații fac imposibilă realizarea lor, deși avantajele ar fi incontestabile. O asociație poate elabora proiecte de dezvoltare și poate primi fonduri atât pentru mașini și utilaje cât și pentru procesarea produselor agricole. Agricultorii n-ar mai fi la cheremul altora.

Dar pentru asta instituțiile statului ar trebui să facă ceva mai mult decât să elaboreze broșuri, cu sfaturi greu de înțeles datorită terminologiei folosite, a limbajului birocratic lipsit de claritate. De fapt între cei care elaborează sfaturi pentru agricultori și cei care trebuie să le aplice există o mare prăpastie. Primii n-au călcat niciodată în brazdă, n-au înființat nici o cultură și le pute să pună mâna pe un animal. Și-au însușit un limbaj „european” și se dau savanți în agricultură.

De cealaltă parte, agricultorilor le e teamă de alte schimbări. Cele prin care au trecut nu le-au adus nimic bun.

Citind broșurile emise de „specialiști” încearcă să priceapă ce înseamnă „să adapteze producția și output-urile membrilor grupului”, ce este cu *marketingul*, *implementarea*, *eligibilitatea* și ce înseamnă că „măsurile... au ca scop *facilitarea implementării Acquis-ului Comunitar*”. Un lucru foarte important pe care trebuie să-l știe cei care solicită fonduri pentru dezvoltare este că „*cererea de finanțare trebuie redactată pe calculator, în limba română*”

Adică, după ce vine de la sapă, de la coasă ori după ce a terminat de muls cele 2-3 vaci, nenea Ion se așează la calculator, caută pe internet www.apdrp.ro, citește Ghidul Solicitantului, după care face un proiect și o cerere în limba română, că în engleză nu-i voie. Proiectul și cererea trebuie însoțite de documente eliberate de autoritățile competente (mediu, sanitar veterinar, fitosanitar, sanitar) și solicitantul trebuie să se asigure că documentele menționează *standardele care vor fi implementate prin intermediul proiectului*

După ce va avea aceste documente și multe altele solicitate, nenea Ion le va așeza într-un dosar, într-o anumită ordine precizată, (o comisie de „specialiști” verifică ordinea documentelor și respinge dosarul dacă nu e respectată) depune dosarul la Oficiul Județean de Plăți pentru Dezvoltare Rurală și Pescuit și pe urmă așteaptă. Dacă i se mai cer documente și lămuriri are șanse să-i fie aprobat proiectul. Dacă nu, nu.

Este că-i foarte simplu și ușor să primești bani pentru agricultură? Important este să ai calculator. Și țărani noștri au și calculatoare și internet cumpărate cu banii obținuți din vânzarea laptelui, a lânii, a grâului etc.

Până una alta nu știu cui și cu cât vor vinde laptele începând cu 15 iunie 2008.

I. Bârsan

PROGRAM

privind aplicarea legislației românești în domeniul conservării, protejării și punerii în valoare a peisajului cultural în județul Sibiu

Expunere de motive

În procesul integrării europene, România are obligația de a-și armoniza politicile și strategiile de dezvoltare cu exigențele Consiliului Europei și Uniunii Europene.

În consecință, legislația patrimoniului cultural și natural are la bază **principiul dezvoltării durabile. El constă în asigurarea pe termen lung a dezvoltării și stabilității sociale, economice și culturale, în intercondiționalitate cu protecția patrimoniului cultural, a mediului și a peisajelor naturale și culturale.**

În vederea atingerii acestor obiective au fost elaborate documente strategice, concretizate în directive și convenții europene la care România a aderat și pe baza cărora își edifică legislația națională.

Astfel, în 20.10.2000 a fost parafată la Florența **Convenția Europeană a Peisajului.**

Prin Legea 451/2002, România a ratificat această Convenție, asumându-și responsabilitățile care îi revin ca stat membru al Uniunii Europene.

În sensul Convenției, **peisajul desemnează o parte de teritoriu perceput ca atare de către populație, al cărui specific este rezultatul acțiunii și interacțiunii factorilor naturali și umani.**

Protecția peisajului cuprinde acțiuni de conservare și menținere a aspectelor semnificative sau caracteristice ale unui peisaj, justificate prin valoarea patrimonială derivată din configurația naturală și habitatul uman. Prin urmare, protecția peisajului cultural presupune atât o componentă de mediu cât și asigurarea habitatului uman cu monumentele, ocupațiile și tradițiile comunităților umane cristalizate de-a lungul timpului.

În această abordare complexă, peisajul participă într-o manieră importantă la formarea culturilor locale, la formarea identităților regionale, naționale, europene, la asigurarea unității prin diversitate și a armoniei prin contraste. Peisajul reprezintă o componentă fundamentală a calității vieții în areale urbane și rurale, constituind o resursă favorabilă pentru activitatea economică, socială și culturală. Cataclismele naturale (inundații, alunecări de teren, furtuni, seceta prelungită, ș.a.) precum și intervenția brutală și masivă a oamenilor (exploatarea forestieră scăpată de sub control, mineritul de suprafață, construcții de orice natură făcute fără discernământ, nerespectarea legislației de protecție a patrimoniului arheologic, arhitectural sau cel imaterial, poluarea sau rănille provocate mediului de exploatarea resurselor naturale) reprezintă tot atâția factori de agresare a peisajului cultural și natural. De aici rezultă necesitatea acțiunilor legislative și de management a protecției peisajului.

Deoarece protecția și managementul patrimoniului natural și cultural este o acțiune de mare complexitate, sursele legale existente la nivel internațional sunt și ele numeroase. Dintre ele cităm, alături de Convenția de la Florența:

□ Convenția privind protecția habitatelor naturale și a vieții sălbatice din Europa (Bernă, 19 septembrie 1979);

□ Convenția privind protecția patrimoniului arhitectural european (Granada, 3 octombrie 1985), revizuită prin Convenția de la La Valleta din 16 ianuarie 1992);

□ Convenția – cadru european privind cooperarea transfrontalieră a colectivităților sau autorităților teritoriale (Madrid, 21 mai 1980);

□ Carta europeană a autonomiei locale (Strasbourg, 15 octombrie 1985);

□ Convenția privind diversitatea biologică (Rio, 5 iunie 1992);

□ Convenția privind protecția patrimoniului mondial cultural și natural (Paris, 16 noiembrie 1972) și

□ Convenția privind accesul la informație, participarea publicului la luarea deciziilor și accesul la justiție în probleme de mediu (Arhaus 25 iunie 1998)

Legislația românească, în conformitate cu principiul subsidiarității, este, în linii generale, aliniată la cea europeană. Ea transmite atribuții specifice structurilor administrative și autorităților de la nivel județean. Intercomunicarea și acțiunea concertată pentru respectarea legislației privind protecția și managementul patrimoniului cultural și natural, de amenajare a teritoriului, de autonomie locală și cooperarea transfrontalieră sunt căi la îndemână pentru atingerea obiectivelor de protecție a peisajului.

În esență, atât la nivel regional cât și local, se impune stabilirea unor obiective concrete pentru politici și strategii de protecție a peisajului natural și cultural.

În conformitate cu Convenția de la Florența, **politica peisajului** este o expresie prin care autoritățile publice cu atribuții în domeniu desemnează principii generale, strategii, norme și regulamente care să permită luarea de măsuri specifice care au ca scop protecția, managementul și amenajarea peisajului. **Protecția peisajului**, în accepțiunea Convenției de la Florența, cuprinde acțiunile de conservare și menținere a aspectelor semnificative sau caracteristice ale unui peisaj, justificate prin valoarea patrimonială derivată din configurația naturală și de intervenția umană în decursul timpului. **Managementul peisajelor** cuprinde acțiunile vizând întreținerea peisajului și armonizarea transformărilor induse de evoluțiile sociale, economice și de mediu într-o perspectivă de dezvoltare durabilă.

Aria de aplicare a legislației peisajului cuprinde întreg teritoriul țării și acoperă arealele naturale, rurale, urbane și suburbane și se referă atât la peisaje considerate ca fiind deosebite, cât și la peisaje obișnuite sau degradate.

După cum se poate lesne constata, județul Sibiu dispune de numeroase exemple de peisaje urbane, rurale și naturale deosebite, unele protejate printr-o legislație specială (arii naturale, obiectivele înscrise în Lista Patrimoniului Mondial, zonele protejate prin regulamentele de urbanism, ș.a.) precum și zone cu peisaj degradat prin distrugerii sau poluare.

Având în vedere noutatea abordării conceptuale și cadrul legislativ lacunar – normele de aplicare a Legii 451/2002 privind protecția peisajului sunt încă în curs de elaborare de către Direcția Generală de Amenajare a Teritoriului, Urbanism și Politica Locuirii din cadrul M.D.L.P.L. – dezbateră din cadrul Colegiului Prefectural asupra unui set de măsuri având drept obiectiv protecția peisajului natural și cultural din județul Sibiu este în egală măsură o acțiune de pionierat în domeniu cât și o necesitate stringentă. Menționăm în context, organizarea la Sibiu, în cadrul Programului „Sibiu – Capitală Culturală europeană în 2007” a celei de a VI-a Reuniuni a grupului de lucru pentru Implementarea Convenției Europene a Peisajului, prima găzduită de România, în organizarea M.D.L.P.L., Comisariatului pentru „Sibiu – CCE în 2007” din Ministerul Culturii și Cultelor și, implicit, a DJCCPCN Sibiu. Cu acest prilej a fost lansat **Ghidul de valorificare a patrimoniului rural din România**, un posibil model și punct de pornire a unui astfel de document pentru specificul județului nostru.

DIRECTOR EXECUTIV
al DJCCPCN Sibiu
prof. dr. Vasile Crișan

DUMINECA TOMII

SĂRBĂTOAREA HÂRTIBĂCENILOR LA MARPOD

(continuare din pagina 1)

Deschiderea spectacolului a fost făcută de îndrăgiiții soliști locali Ioan și Andra Hordobeț. Au urcat apoi pe scenă jucătorii din Birghiș participanți la toate edițiile,

conduși de Borzea Ioan directorul Căminului Cultural. Un grup de copii și feciori din Retiș, conduși de Baciu Ioan au fost aplaudați pentru frumusețea jocului lor tradițional, Ficioareasca

Rară retișană. Micuții jucători au dovedit că pot duce mai departe jocul de suflet al retișenilor.

O frumoasă impresie a făcut și echipa din Noiștat, comuna Iacobeni, instruită într-

un timp foarte scurt de profesorul Secere Nicolae, echipă care a participat pentru prima dată, cu succes, la un asemenea spectacol. Chirpărenii conduși de Zămacău Vasile și-au

prezentat sârba, purtata și învărtita, jocurile lor inconfundabile. Echipa de fete din Roșia,

bune jucătoare, bine instruite de profesoara Borcea Eliza, au beneficiat de prezența micului solist Comșa Iliuță, care a cucerit simpatia publicului prin originalitatea interpretării.

Până la ediția precedentă a festivalului, în Marpod nu a fost echipă de jocuri populare, folclorul acestor locuri fiind reprezentat de ilimbășeni, care pe vremuri nu prea îndepărtate, obțineau premii importante la festivaluri naționale uimind cu frumusețea portului și a jocurilor. Acum aceste frumuseți spirituale au fost preluate de copiii din Marpod, conduși cu mult profesionalism de instructorul Tărchilă Ioan, fiu al acestor locuri. Aplauzele primite din partea părinților și a consătenilor au fost binemeritate, tinerii jucători reușind să pună în valoare frumusețea jocurilor din aceste locuri.

O notă în plus la calitatea spectacolului a fost dată de prezența corului mixt din Alțâna. Format din tineri dar mai ales din vârstnici cu suflet tânăr, acest cor a readus pe scenă frumusețea cântecelor vechi, cântate în șezătorile din satele noastre. Pentru frumusețea interpretării, pentru valoarea cântecelor prezentate cu dragoste și suflet, merită felicități împreună cu tânărul și talentatul lor solist Vaida Ștefan.

Ansamblul „Cununa” al Casei de Cultură Ilarion Cocișiu din Agnita, în al cărui repertoriu coregraful Nelu Sârbu a inclus elemente din toată zona Văii Hârtibaciului, a fost aplaudat pe măsura valorii sale.

De multe aplauze s-a bucurat și consacratul solist vocal Marcel Părău, care reușește permanent să pună în valoare cântecele de pe Hârtibaci.

Reușitul spectacol a fost încheiat de soliștii ilimbășeni Ioan Hordobeț și frumoasa lui fiică Andra, premiată la festivalul Cânt și Joc pe Hârtibaci și la alte festivaluri naționale.

Fără arome de grătare, mici și bere la Marpod a avut loc un mare spectacol al hârtibăcenilor de la care cei care l-au văzut au plecat cu un plus de bucurie sufletească.

În afară de interpreți și de instructori merită felicități toți cei care i-au sprijinit, cei care se preocupă ca valorile spirituale ale acestor zone să nu se piardă. Inițiativa asociației „Valea Hârtibaciului” de a organiza în fiecare an acest festival în altă localitate din zonă a dat roade și arată că „tot ce românesc nu pierie”

Gazdele celei de a IV-a ediții din 2009 vor fi retișenii, la invitația primarului din comuna Brădeni Aurel Dobre.

I. Bârsan

LEGENDA ANDROHIELULUI

Asociația Valea Hârtibaciului a câștigat un concurs, la Institutul Cultural Român primind aprobare pentru realizarea unui proiect de mare amploare, privind un spectacol folcloric, având ca temă legenda satului Androhiel, ale cărui vagi urme se mai găsesc azi pe hotarul comunei Chirpăr, la graniță cu Alțâna.

Libretul, regia și coregrafia spectacolului vor fi realizate de Irina Dragoman coordonatorul proiectului, manager de proiect fiind prof. univ. Dr Zamfir Dejeu, Cercetător Științific Principal 1 la „Arhiva de Folclor a Academiei Române” Filiala Cluj – Napoca. Spectacolul va avea ca scenograf pe Lectorul Universitar Dr. Liana Moraru de la „Academia de Arte și Design Cluj – Napoca. Dirijorul Aladar Pusztai va conduce o orchestră formată din 23 de persoane iar compozitor va fi Dan Variu. Pe scenă vor evolua 18 dansatori și 2 soliști vocali.

Având drept scop promovarea culturii, a tradițiilor și folclorului de pe Valea Hârtibaciului în spectacol vor fi prezentate 15 dansuri specifice zonei - *Hora de la Fofeldea, Purtată, Învârtită Sincopată, Fecioresc, Mușamaua, Hodoroaga, Învârtită Asimetrică, Jocuri fecioarești de cătanie, Călușar de bătă, Rara din Retiș, Dansul morților, Joc din Glâmboaca, Învârtite, Hațegană* -, 30 piese muzicale, 9 cântece, 6 momente de ritual - *Hora satului, Nuntă, Seceriș, Plecarea în Cătane, Șezătoare, Moment funebru*, pe parcursul unui fir epic bazat pe legenda Androhielului.

Un partener important pentru implementarea proiectului este Consiliul Județean Hajdu-Bihar din Ungaria, care va asigura o prezentare a spectacolului în orașul Debrecen.

Proiectul va fi susținut de Institutul Cultural Român care a aprobat o finanțare nerambursabilă reprezentând 87,13% din valoarea totală estimată a cheltuielilor eligibile.

Suntem convinși de succesul acestui amplu spectacol, coordonat de Irina Dragoman, care va promova valorile culturale ale zonei noastre.

I.B.

Proiect finanțat de
Institutul Cultural Român

REÎNVIEREA TRADIȚIILOR SATULUI ROMÂNESC

În a treia zi de Paști, când bucuria mării sărbători mai adăsta în sufletul creștinilor, locuitorii satului Noiștat, comuna Iacobeni, au avut parte de un minunat spectacol folcloric prezentat la Căminul Cultural, de elevii Școlii Generale pregătiți de profesorul Secere Nicole.

Din cele prezentate de profesoara Otilia Bogdana Lăstun organizatoarea spectacolului, acesta face parte dintr-un amplu proiect aflat în derulare; „Limba și cultura românească – pașaport pentru viitor”, ce are drept obiectiv general „păstrarea nealterată a limbii române prin redescoperirea ei în creațiile populare și în opera marilor scriitori”.

Frumusețea jocurilor și a cântecelor prezentate de elevii din Noiștat dovedesc că acolo unde sunt dascăli de vocație, a căror activitate nu se limitează la orele plătite, viața culturală a satelor poate renaște. Evenimentul de la Noiștat dovedește că „omul sfințește locul”

La reușita spectacolului a contribuit și orchestra Casei de Cultură „Ilarion Cocișiu” din Agnita condusă de Nicolae Văștea precum și un grup de dansatori din ansamblul Cununa.

Modul de abordare și de implementare a proiectului ne-au convins că acesta își va atinge scopul. Bucuria celor care au văzut și au aplaudat spectacolul sunt edificatoare.

I. B.

ORTODOXIA PE VALEA HÂRTIBACIULUI

FOAIE EDITATĂ DE PROTOPOPIATUL ORTODOX AGNITA ANUL I, NR. 2, MAI 2008

„Lumina lui Hristos luminează tuturor!” (Liturghia Darurilor)

PAROHIA AGNITA I SE PREZINTĂ

Date precise despre Biserica ortodoxă din Agnita sunt consemnate abia spre sfârșitul secolului XVIII, chiar dacă existența ei este menționată și în anii anteriori.

O dată cu construirea bisericii “Sf. Nicolae” ne sunt prezentate tot mai multe informații despre viața religioasă a românilor ortodocși din Agnita. Această biserică a fost construită începând cu anul 1795 și până în 1797, cu cheltuiala a doi negustori români din Brașov: Dumitru Orghidan și Radu Bogdan. În acea vreme preot în Agnita era Ignatie Crăciun Tatarovicu, hirotonit la Buda în 1782. Biserica a fost sfințită la 24 iulie 1821 de către episcopul Vasile Moga.

Construirea unei biserici noi în centrul orașului Agnita, de proporțiile unei catedrale, a început în anul 1939 și s-a terminat în anul 1948. Protopopul Păcală Emil a obținut aprobările necesare de executare a lucrărilor, a primit o parte însemnată a fondurilor de construire a noii biserici de la stat și a început lucrarea de edificare în anul 1938. Planul construcției a fost întocmit de marele arhitect V. Smighelschi din București. Executarea lucrărilor după planul aprobat a fost încredințată anteprenorului Fr. Zinz din Agnita, care a construit biserica cu meșteri zidari, tâmplari și tinichigii tot din Agnita. Fondurile bănești principale au fost obținute de la Comuna politică a orașului Agnita, care a atribuit parohiei ortodoxe Agnita o suprafață mare de pădure pentru exploatare în scopul construirii noii biserici. Pădurea a fost vândută de către beneficiară (parohia Agnita) firmei de exploatare a lemnului „Lomasch” din Cohalm (Rupea). Fondurile obținute din exploatarea pădurii au fost suficiente pentru ridicarea clădirii în roșu sub acoperișul de tablă, pentru tencuitul exterior și pentru procurarea lemnului de stejar necesar la confecționarea iconostasului și stranelor.

În anul 1945 protopopul Emil Păcală s-a retras la pensie, iar în locul lui a venit protopopul Marcu Chirion, care a continuat lucrarea de construire a bisericii. Acesta a

ocupat funcția de protopop și paroh al Agnitei între anii 1945-1950. În acest timp s-a pictat biserica și a fost confecționat iconostasul și stranele, cu fonduri provenite din contribuțiile credincioșilor agnițeni și din colecte. Între anii 1930-1959, concomitent cu protopopii Emil Păcală, Marcu Chirion și Zare Vitalie, în postul de paroh al parohiei Agnita II a funcționat preotul Pora Emil.

Biserica poartă hramul Sfinților Împărați Constantin și Elena. Este situată în centrul orașului, într-un loc liber, la confluența pârâului Groden cu râul Hârtibaciul, în imediata vecinătate cu școala (azi Colegiul Tehnic „August Treboniu Laurian”) și Casa de Cultură. În jurul bisericii se află o zonă verde, iar în fața ei este amenajat un parc.

Forma clădirii este de cruce greacă, cu coloane și multe ferestre în pereți. Stilul arhitectonic este cel bizantin, fapt vizibil încă de la prima vedere prin existența a trei cupole, dintre care una este fixată pe locul de întretăiere a celor două brațe ale crucii. Materialul din care este construită constă în cărămidă, beton armat, lemn și tablă arămită.

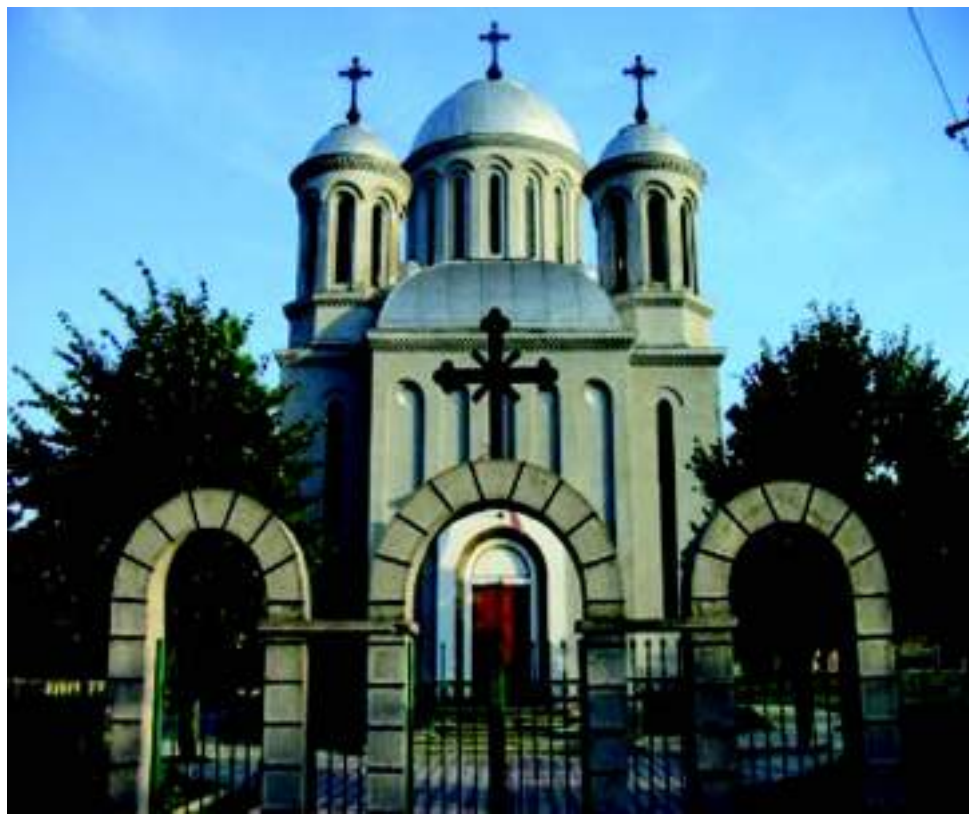
În interior bolta centrală este continuată în forma crucii de patru abside semicirculare sprijinite pe pereți. Pardoseala este din ciment și mozaic. În subsol are un coridor și un loc amenajat în vederea unei instalații de încălzire centrală.

Pereții în interior sunt zugrăviți cu ornamente specific bisericesti și pictați în tehnica tempera de către pictorul profesor Nicolae Brana în anii 1946-1948.

Iconostasul este lucrat artistic din lemn de stejar sculptat de către tâmplarul Nagy Domokos în colaborare cu maestrul tâmplar din Agnita, Heinrich Barner, cu Ioan Bodea, Neuman Iosif și sculptorul Varga Ianoș.

Stranele în număr de 92 și pupitrele cântăreților sunt executate artistic din lemn de stejar în atelierele maestrului Heinrich Barner din Agnita.

Masa sfântului altar este construită din zid, în formă dreptunghiulară.

Chivotul de pe masa sfântului altar reprezintă macheta bisericii în miniatură și este executat din lemn placaj de către sculptorul Nagy Domokos în anul 1945 din donațiile bănești ale credincioșilor din zona Floreasca.

În cele două turnuri ale bisericii sunt așezate pe socluri puternice de stejar trei clopote. Un clopot mare de 500 kg se află în turnul drept, donat de către credincioșii parohiei Agnita în 1969 la stăruința preotului paroh protopop Zare Vitalie și a epitropilor Hârtoagă Simeon și Moldovan Cornel, iar celelalte două clopote, unul de 141 kg. și altul de 81 kg. sunt montate în turnul stâng. Acestea au fost cumpărate în anul 1969 de la parohia Evanghelică C. A. Bruiu și apoi plătite integral de către credincioșii Andrei Laurențiu și soția sa Eugenia spre pomenire.

(continuare în pagina 6)

Maslul de obște la parohia Movable

Există pe “Valea Hârtibaciului” o veche tradiție pe care toate parohiile din protopopiatul Agnita o respectă în fiecare an pentru credincioșii din acest protopopiat, și anume cea a Maslului de obște. Astfel ne putem întreba ce este acest maslu de obște? Și răspunsul este simplu: înseamnă săvârșirea Tainei Sfântului Maslu pentru toată obștea creștină a unei parohii. De fapt aceste masluri de obște au devenit adevărate sărbători ale parohiilor respective, la care sunt invitați mai mulți preoți (de obicei 7 preoți) pentru a săvârși Taina Sfântului Maslu, dar și pentru a face rugăciuni necesare pentru sănătatea trupeză și sufletească a întregii comunități, cât și pentru animalele sau culturile satului.

Taina Sfântului Maslu este una din cele 7 Taine ale Bisericii alături de Botez, Mirungere, Împărtășanie, Spovedanie, Preoție și Nuntă. În cadrul Tainei Sfântului Maslu, prin rugăciunile preoților și prin ungera cu untdelemn sfințit, se împărtășește creștinilor bolnavi harul vindecării de bolile trupeză și sufletești, precum și iertare de păcate.

Împlinind și noi tradiția am săvârșit Maslu de obște la biserica Parohiei Movable cu hramul “Sfântul Nicolae”, în ziua de 2 mai a. c., mai precis în ziua de vineri din săptămâna luminată, pe care Biserica o închină sărbătorii “Izvorului Tămăduirii”. Au fost invitați șapte preoți la această sărbătoare a satului nostru: părintele Cernea Grigorie, decanul de vârstă al protopopiatului nostru, preot la biserica “Sfinții Constantin și Elena” din Agnita, părintele Nicolae Mărginean, preot la parohia Agnita III, părintele Mircea Stoia de la parohia Alțâna, părintele Scutea Ioan de la parohia Retiș, părintele Lazăr Nicu de la parohia Bradeni, părintele Constantin Ciprian de la parohia Netuș și subsemnatul preot paroh Moldovan Adrian.

A fost o sărbătoare rodnică și foarte frumoasă pentru sufletele credincioșilor din satul Movable și un prilej de rugăciune pentru toate nevoile acestui micuț, dar frumos sat. Pentru toate acestea nu ne rămâne decât să mulțumim bunului Dumnezeu că ne-a dat putere să săvârșim și în acest an această sfântă taină pentru comunitatea noastră, dar și preoților care ne au în vin cu dragoste pentru noi la această sărbătoare a noastră, pogorând prin rugăciunile lor harul Duhului Sfânt asupra comunității noastre și nu în ultimul rând mulțumesc credincioșilor din satul meu care fac posibil prin râvna și devotamentul lor acest eveniment an de an.

Ni s-a spus că suntem deschizători de drumuri pentru că cu maslul nostru de obște se începe seria maslurilor de obște pe “Valea Hârtibaciului” și probabil că așa și este de vreme ce de câțiva ani suntem prima parohie care săvârșim și împlinim această tradiție la sărbătoarea “Izvorului Tămăduirii”.

Cu acest prilej al sărbătorii satului nostru vă adresăm și noi credincioșii din parohia Movable tuturor credincioșilor de pe “Valea Hârtibaciului” salutul pascal “HRISTOS A ÎNVIAT”.

Pr. Moldovan Adrian (Movable)

Oameni și evenimente

Este binecunoscut faptul că atât în viața individului, cât și în cea a unui popor, se găsesc date sau evenimente care primesc caracter de referință și care nu pot fi uitate niciodată. Istoria noastră, atât de mult și de greu încercată, este marcată de astfel de evenimente. Este suficient să ne gândim doar la evenimentele care au avut loc în anii 1848, 1859, 1877, 1918 și 1989, pentru a ne da seama cât de valoroase au fost ele pentru viața noastră, cât de adânc au intrat ele în conștiința noastră, pentru a fi mereu aduse în memorie și cinstite așa cum se cuvine.

Acești ani amintiiți s-au înscris în istoria noastră ca „ani revoluționari”, ca ani în care, în urma revoluțiilor sau luptelor armate, poporul român și-a câștigat unele drepturi sfinte, care i se cuveau, dar pe care nu le avea.

Un astfel de an de referință este anul 1848, anul revoluțiilor europene, dar și a Țărilor Române: Muntenia, Moldova și Transilvania. Când vorbește despre revoluția noastră din anul 1848, marele nostru istoric Nicolae Bălcescu zice că ea (revoluția) „n-a fost importată din străinătate, n-a fost un fenomen neregulat, efemer, fără trecut și viitor... Revoluția generală (din Europa, n.n.) a fost ocazia, iar nu cauza revoluției române. Causa ei se pierde în zările veacurilor. Uneltitorii ei sunt optsprezece veacuri de trude, suferințe și lucrare a poporului român asupra lui însuși”.¹ Și adevărul acesta este: sute de ani a luptat poporul român pentru câștigarea drepturilor lui, drepturi care sistematic îi erau refuzate de către cei care se făcuseră stăpâni pe țara moșilor și strămoșilor noștri. Nemaiputând suporta atâta nedreptate și împilare, poporul român s-a răsculat, cerându-și drepturile: mai întâi în Moldova, apoi în Muntenia și pe urmă în Transilvania, de parcă s-ar fi știut sau s-ar fi bănuțit că peste 10 ani, în 1859, în ordinea aceasta se vor uni, sub un singur domnitor, cele două provincii: Moldova cu Muntenia, urmând ca peste 60 de ani de la eld să se adauge și a treia: Transilvania (1918) formând România Mare sau statul național unitar, așa cum a fost în vremea viteazului nostru strămoș Decebal.²

Dacă ne oprim numai la revoluția și revoluționarii transilvăneni ai anului 1848 întâlnim o serie de oameni care au rămas în istoria noastră ca niște

luciferi, care au luminat calea pe care urma să meargă, în continuare, acest popor ardelean, atât de încercat în istoria sa. Avram Iancu, Ioan Buteanu, Andrei Mureșan, George Barițiu, Simion Bărnuțiu, Timotei Ciparu, Papiu Ilarian, Ioan Axente Sever, Ștefan Ludwig Roth, episcopii Andrei Șaguna și Ioan Lemeni, dimpreună cu AUGUST TREBONIU LAUREAN, hârtibăceanul și fofelzeanul nostru, sunt numai câteva nume care au chemat la Blaj, în 3/15 mai 1848, poporul român pentru a-și cere drepturile de care era privat și anume: desființarea iobăgiei, independența națiunii române, cu dreptul de a fi reprezentată în dieta țării și în dregătorii, în proporție cu numărul ei; independența Bisericii române; dreptul de a folosi limba română în legislație și administrație; desființarea iobăgiei fără despăgubire; libertatea cuvântului, a scrisului și a tiparului; asigurarea libertății personale și a întrunirilor; înființarea gărzii naționale; salarizarea clerului român; învățământul român de toate gradele, inclusiv o universitate română; convocarea unei adunări constituante; amânarea problemei „unirii” cu Ungaria etc.³

Cei doi președinți ai Adunării Naționale de la Blaj, episcopii Șaguna și Lemeni, au hotărât ca acea “Petițiune națională” să fie citită de August Treboniu Laurean, unul din fruntașii revoluției.

Cine a fost acest August Treboniu Laurean? AUGUST TREBONIU LAUREAN, s-a născut în 20 iulie 1810, de sărbătoarea Sfântului Ilie, în satul Fofeldea, județul Sibiu. Studiile le face la Sibiu, la Cluj și la Viena. În anul 1842 este numit profesor de filozofie în București, unde împreună cu Nicolae Bălcescu înființează și conduce “Magazinul istoric pentru Dacia” și publică unele lucrări valoroase. El a fost ideologul, luptătorul și militantul activ pentru luminarea poporului român și pentru afirmarea dreptului său legitim la existența liberă și independentă.⁴

Că a fost un om de o vastă cultură, o dovedesc titlurile de inginer, filozof, latinist, istoric, geograf și arheolog, pe care le-a deținut. Că a fost un mare patriot și revoluționar pentru drepturile românilor, o dovedesc alegerea lui ca secretar al Adunării de la Blaj și faptul că el a dat citire “Petițiunii Naționale” și că a fost ales într-o delegație care să susțină, în fața

împăratului de la Viena, drepturile românilor ardeleni. Că a fost iubit de oameni, o dovedește mișcarea acestora de eliberare a lui, în urma arestării lui din august 1848, mișcare reușită. Că a dorit formarea unei Români moderne, o dovedește aportul adus sub domnitorul A.I. Cuza, ca profesor la Universitatea din București, ca unul care se numără printre fondatorii ei.⁵

După revoluție se stabilește, pentru puțin timp, la Iași, ca profesor, iar din 1858 revine la București, ca profesor universitar. A fost membru al Academiei Române și unul din marii oameni de cultură pe care i-a avut neamul nostru românesc în secolul XIX.

A murit în anul 1881, la vârsta de 71 de ani în București, unde există atât bustul lui cât și o piatră care-i poartă numele. Pe bustul lui stau scrise cuvintele: “Lui August Treboniu Laurean (1810-1881), școlarii și admiratorii săi, 1902”. Dar și în localitatea lui de naștere există un asemenea monument, care aduce aminte generațiilor prezente și viitoare cine a fost marele om de cultură, marele patriot și revoluționar, AUGUST TREBONIU LAUREAN.

Dacă ani și ani marele nostru LAUREAN a fost uitat din cauza vremurilor vitrege, iată că acum, când drepturile românilor sunt câștigate, așa cum au dorit revoluționarii de la 1848, ei pot fi sărbătoriți și cinstiți așa cum au dreptul, așa cum li se cuvine. Dacă în toate momentele istorice Biserica noastră ortodoxă, românească și strămoșească, a fost prezentă, iată că și de data aceasta ea participă, la 3/15 mai 2008, la împlinirea a 160 de la Revoluția de la 1848, precum și la împlinirea a 198 de ani, de la nașterea lui, A.T. Laurean și 127 de ani de la plecarea lui în veșnicie.

Ne înclinăm în fața monumentului din Fofeldea și ne rugăm lui Dumnezeu ca sufletul acestui vrednic român și luptător pentru drepturile românilor să fie așezat în panteonul nemuririi! Vrednică să-i fie pomenirea!

Părintele Gregoriu din Agnita

1 NICOLAE BĂLCESCU, *Opere*, vol. I, Editura Academiei Române, București, 1953, p. 307.
2 MIHAI RACOVITAN în *Tribuna* din 17 august 1991.
3 FLORIN TUCA, *Locuri și momente pașoptiste*, p. 32.
4 *Ibidem*, p. 162.
5 MIHAI RACOVITAN, în *Tribuna* din 17 august 1991.

PAROHIA AGNITA I SE PREZINTĂ

(continuare din pagina 5)

Biserica nou construită a fost sfințită în anul 1948 de către mitropolitul Nicolae Bălan, în timpul păstoririi protopopului Marcu Chirion și a capelanului Pora Emil.

De-a lungul timpului această biserică a avut nevoie și de lucrări de restaurare cauzate de anumite fenomene naturale.

Până în anul 1948 în Agnita exista o singură biserică parohială, în care au slujit preoții de-a lungul timpului, și astfel o singură parohie. Din 1948, după construirea noii biserici, până în 1953, preoții au slujit numai în biserică nou construită, cu hramul Sfinții Împărați Constantin și Elena. În perioada 1953-1959 s-a slujit alternativ în ambele biserici.

Din 1950, protopop și paroh la Agnita I a fost preotul Vitalie Zare. Acesta a condus protopopiatul și parohia până în 1971. Lui Vitalie Zare i-a urmat în postul de paroh al parohiei Agnita I preotul Gheorghe Bordean. Acesta a slujit în Agnita din 1972 până în 1976. Acesta s-a îngrijit în mod deosebit de efectuarea unor lucrări de îmbunătățire a bisericii Sfinții Împărați Constantin și Elena. La 1 ianuarie 1976 a fost numit protopop și paroh la Agnita I preotul Gregoriu Cernea. P. C. Prot. onor. Cernea Gregoriu a deținut funcția de protopop până în ianuarie 2004, când a renunțat la această funcție, rămânând doar paroh până la data de 1 noiembrie 2007 când s-a pensionat. Tot de la această dată a fost numit noul preot paroh la parohia Agnita I, Pr. Naicu Mihai.

Biserica ortodoxă din Agnita s-a dezvoltat de-a lungul timpului, constituind o comunitate consistentă și puternică de peste zece mii de credincioși în zilele noastre.

În concluzie, putem afirma că deși nu se caracterizează printr-o fervoare deosebită pe plan religios, creștinii ortodocși din Agnita prezintă în schimb o semnificativă stabilitate și constanță în planul păstrării credinței lor tradiționale. Biserica Ortodoxă din Agnita poate fi considerată astfel un exemplu pozitiv al modului în care credința creștină crește și se răspândește treptat în sânul unei comunități. Sămânța aduce roadă doar dacă ajunge în pământul cel bun (*Matei 13; Luca 8*). Cu siguranță creștinii ortodocși din Agnita au fost pământul cel bun, care a adus roada credinței de-a lungul existenței acestei localități.

În acest sens noul paroh al Parohiei Agnita I își pune speranța că va reuși cu ajutorul lui Dumnezeu și al credincioșilor încredințați spre păstorire să demareze un proiect de reparație capitală a bisericii și pregătirea ei pentru a fi îmbrăcată în haină nouă de pictură.

Pr. paroh Naicu Mihai

Atenție părinți!

Biserica Evanghelică C.A. din Agnita promovează un prozelitism subtil și periculos

O întâmplare din săptămâna luminată m-a determinat să trag acest semnal de alarmă și să scriu aceste rânduri. Cu ceva vreme în urmă, când comunitatea săsească și implicit cea evanghelică era puternică în orașul nostru și în satele de pe Valea Hârtibaciului, era foarte greu, dacă nu chiar imposibil, ca cineva de alt neam sau de altă confesiune decât cea evanghelică să fie acceptat în cadrul ei. Astăzi comunitatea evanghelică s-a împuținat dramatic, datorită exodului masiv către Germania. Astfel și-a schimbat radical și poziția în ceea ce privește adoptarea în cadrul ei a noi membrii. Ba mai mult practică și un prozelitism subtil (atragera credincioșilor aparținând altor culte), cel puțin Biserica Evanghelică C. A. din Agnita. Mai exact despre ce este vorba. O dată cu studierea religiei în școli fiecare confesiune și-a instruit copiii potrivit apartenenței lor confesionale. La Școala Generală nr. 1 din Agnita clasele B de la I până la a VIII-a aparțin secției germane. În clasele I-IV învățătorii se străduiesc de dimineață și apoi și după-masă să-i introducă pe elevii lor într-ale limbii germane. În clasele V-VIII elevii de la secția germană mai studiază în limba germană doar limba maternă (2-3 ore pe săptămână) și eventual istoria (1-2 ore pe săptămână), celelalte discipline fiind studiate în limba română.

Imediat ce copilul este înscris la secția germană, părinților li se sugerează subtil că există posibilitatea pentru el de a face o oră în plus de germană, dacă optează pentru religia evanghelică. Iar părintele, care știe că are de plătit multe ore de germană de acum înainte și puțin timp la dispoziție, se gândește că pentru copilul său nu strică o oră de germană în plus pe banii statului român, această oră urmând a fi susținută de preotul evanghelic. Este primul pas făcut de părinții copilului, născut și botezat ortodox, în direcția vinderii sufletului odraslei lor. Sigur că oră de oră de religie evanghelică copilul va învăța numai ceea ce ține de această confesiune și nimic despre credința în care este botezat. De asemenea, de-a lungul anilor de școală urmează și alte „atenții” materiale, mai mult sau mai puțin consistente, cu ocazia marilor

sărbători, dar și de altă natură. Și iată că spre sfârșitul clasei a VIII-a copiii evanghelici trebuie să fie confirmați – un fel de intrare oficială în cadrul comunității evanghelice, care constă într-o verificare a cunoștințelor religioase, împărțirea lor și ungerea cu mir. Acum pot apărea consecințele opțiunii de a studia și cunoaște religia în limba germană, opțiune în aparență nevinovată și benefică pentru părinte și copil.

Miercuri, 30 aprilie 2008, se prezintă la biroul de la protopopiat un părinte, care aparține chiar parohiei mele, și-mi mărturisește necăjit că are o problemă delicată. Copilul său care învață la secția germană și e în clasa a VIII-a dorește să se confirme duminică la sași și îmi cere să încerc să-i schimb opțiunea. L-a adus și pe copil din mașină în birou și după o vreme bună de discuții cu copilul rămânem înțeleși ca acum să nu facă acest pas, că o să-l ajut să cunoască și învățătura de credință ortodoxă, iar apoi în deplină cunoștință să hotărască.

Credeam că am rezolvat o problemă și am întors un suflet de la rătăcire. Acestea se petreceau pe la orele amiezii. Seara, când în sfârșit îl găsesc la telefon pe preotul evanghelic, îl anunț că părinții copilului

ortodox nu sunt de acord cu confirmarea copilului lor. Dar surpriză totală. Excelența sa îmi spune că părinții și-au dat acordul scris și chiar a fost invitat de ei la masa festivă de după confirmare.

Iau legătura telefonic imediat cu tatăl copilului, cel care cu 6-7 ore înainte era părintele ortodox îngrijorat de rătăcirea copilului său, dar și de această dată am parte de o surpriză, poate și mai mare. Rămân stupefiat când tatăl îmi explică faptul că a fost el lămurit de copil, că și-a dat acordul și că duminică va fi confirmat. Nu voi putea înțelege niciodată schimbarea radicală a opțiunii acestui părinte în interval de câteva ore, dar cred că Biserica Evanghelică C.A. prin conducătorul ei local a trebuit să pluseze cu promisiuni și favoruri legate de viitorul noului și tânărului suflet evanghelic.

Atenție părinți! Opțiunea dumneavoastră pentru odraslele din clasa I de la secția germană în ceea ce privește ora de religie e cu bătaie lungă și uneori are ca și consecință pierderea sufletului copilului dumneavoastră, pentru care o să dați socoteală în fața lui Dumnezeu.

Pr. Ioan Jurca
(Agnita)

ANUNȚ ELECTORAL

biserica din Coveș etc.

Fără o susținere hotărâtă în Consiliul Local rezolvarea acestor probleme cu greu își va găsi prioritatea pe agenda viitorilor consilieri locali.

Prin prezența mea în acest for de conducere local am nădejdea că toate problemele mari ale parohiilor noastre își vor găsi rezolvare.

Stimați alegători,

Iubiți credincioși,

Ca viitor consilier local, prin votul dumneavoastră, voi susține toate lucrările de interes public pentru oraș și satele aparținătoare, voi fi cu foarte mare grijă la buna chivernisire și cheltuire a banului public prin hotărârile ce vor fi luate în Consiliul Local.

În ceea ce privește interesul meu și preocuparea mea pentru buna gospodărire și administrare a Bisericii stau măturie realizările din timpul celor 10 ani de pastorație la Coveș și aproape 18 ani la Agnita. În calitate de consilier local cu sprijinul dumneavoastră doresc să pot ajuta și mai mult parohiile noastre.

Pentru interesul parohiilor noastre

votați candidatul independent

PR. JURCA IOAN

Vă asigur că o parte din indemnizația de consilier va fi direcționată în scopul sprijinirii și rezolvării unor cazuri sociale, precum și în scopul organizării și desfășurării unor acțiuni cu caracter cultural sau educativ.

Votând **candidatul independent PR. JURCA IOAN**, votați pentru interesul credincioșilor din Agnita, Coveș și Ruja.

Votați poziția 10 de pe buletinele de vot pentru Consiliul Local Agnita.

COLEGIUL DE REDACȚIE AGNITA

Ortodoxia pe Valea Hârtibaciului

Str. Mihai Viteazu, nr. 20, Agnita, 555100, telefon 0269510325

Președinte: Pr. Protopop Ioan Jurca

Redactori responsabili: Pr. Naicu Mihai

Pr. Coșorean Axente-Cosmin

Colectivul de redacție: Pr. Nicolae Mărginean (Agnita), Pr. Nicolae Piroș (Bârghiș), Pr. Virgil Manase (Merghindeal), Pr. Ioan Socaci (Chirpăr), Pr. Alexandru Copăceanu (Săsăuși), Pr. Aurel Avram (Nocrich), Pr. Nicolae Dorin Dumbravă (Mihăileni), Pr. Calin Roajda (Hosman), Pr. Dumitru Iridon (Ighiușu Vechi), Pr. Marius Rebege (Ruja), Pr. Nicu Lazăr (Brădeni)

Colaboratori: Luminița Feldara, Bogdan Foloba

Tehnoredactor: Nicolae Hodiș

Tiparul: Tipo Trib Sibiu, Editura Etape Sibiu

Așteptăm opiniile și sugestiile dumneavoastră la adresa redacției sau pe e-mail la adresa ortodoxiapevaleahartibaciului@yahoo.com

Instalarea noului preot la Moardăș-Răvășel

Parohia Moardăș și filia Răvășel de pe Valea Buii au trăit în sâmbăta Floriilor zi de aleasă bucurie, prilejuită de instalarea noului preot al acestor comunități ortodoxe.

În dimineața zilei de 19 aprilie a.c. credincioșii din Răvășel și Moardăș au îmbrăcat straie de sărbătoare, adunându-se în număr impresionant la biserică „Sf. Arhangheli Mihail și Gavriil” din satul Răvășel, întâmpinându-l și primindu-l cu mare bucurie pe P.C. Pr. Cristian Lazăr, cel care urma să le fie părintele lor spiritual. De asemenea, la intrarea în biserică din Răvășel a fost întâmpinat și P.C. Pr. Protopop de Agnita Ioan Jurca de către consătenii sfinției sale și de alți credincioși, în mijlocul cărora s-a aflat și primarul comunei Mihăileni, domnul Ioan Șchi-au.

Începând cu orele 9³⁰ soborul de preoți a oficiat slujba Acatistului Bunei-Vestiri, urmat de Sfânta Liturghie, într-o atmosferă de evlavie și reculegere.

La sfârșitul Sfintei Liturghii P.C. Pr. Protopop a rostit un cuvânt de învățătură, scoțând în evidență rolul și importanța Sfințelor Taine pentru viața spirituală a credincioșilor. Totodată în cuvântul sfinției sale a îndemnat pe credincioși să rămână mai departe buni creștini așa cum au fost și înaintașii lor.

Apoi, cu binecuvântarea și din

încredințarea Î.P.S. Dr. Laurențiu Streza, Arhiepiscopul Sibiului și Mitropolitul Ardealului, P.C. Pr. Protop. Ioan Jurca i-a oferit P.C. Pr. Cristian Lazăr însemnele slujirii pastorale: Sfânta Evanghelică – lumina nestinsă a învățăturii Domnului Iisus Hristos; Sfânta Cruce – instrumentul mântuirii noastre și armă asupra diavolului; cheile bisericii – simbol al cheilor împărăției lui Dumnezeu și al cheilor dragostei, care vor deschide inimile credincioșilor.

După acest moment solemn și emoționant în același timp, P.C. Pr. Cristian Lazăr a rostit un cuvânt de învățătură și de mulțumire, după care a primit felicitările preoților prezenți: Protopop Ioan Jurca, Pr. Nicolae Crețu (Ighiușu Nou), Pr. Nicolae Dorin Dumbravă (Mihăileni-Șalcău) și ale întregii asistențe. În continuare toți cei prezenți au participat la agapa creștinească oferită de credincioșii din Moardăș și Răvășel.

Astfel s-a desfășurat în chip atât de frumos și înălțător un eveniment major din viața acestor parohii de pe Valea Buii. Cu siguranță toți cei prezenți s-au întărit în credință și în sufletul lor a încolțit nădejdea că de acum înainte vor începe o viață nouă, mai aproape de Biserică, mai aproape de Dumnezeu.

Pr. Nicolae-Dorin Dumbravă
(Mihăileni-Șalcău)

FOLCLORE

FRUNZULIȚĂ DE NEGHINĂ

Frunzuliță de neghină,
Inimă de zbućium plină,
De te-aș mai vedea-mpăcată
Cum erai demult odată.
De m-aș mai vedea acasă,
Colo printre-ai mei la masă.
Să mănânc, să beau răsând,
Chiar de m-oi scula flămând.
Căci la masă la străini
Crește floarea cea de crini.
Of, da' floarea crinului
Mie-mi pare-a spinului.
Dară la ai mei la masă
Crește numa' iarba deasă,
Dar li-s fețele senine,
Vorbele-de miere pline;
Că stă soră lângă frate,
Inima de-un dor le bate.
Și cumnat lângă cumnată,
De-și pricep durerea toată.

Dan Ion, 75 de ani,
Retiș, 2VIII 1981
(notat de el în 1926)

MÂNDRUȚĂ CU OCHII VERZI

Mândruță cu ochii verzi
Ieși afară de mă vezi.
Ieși afară pân' la poartă,
De vezi doru' cum mă poartă.
Mă poartă din poartă-n poartă
Ca pe-un om bătut de soartă.
Mă poartă din loc în loc
Ca pe-un om făr' de noroc.
Mândruța cu ochii verzi
Niciodată să n-o crezi.
Ea se joară vinerea
Că n-are pe nimenea;
Dar aseară la fântână
Am prins-o cu doi de mână.
Unul îi ținea cofița,
Altui săruta gurița.

Grup de femei din Alțâna,
10 mai 1987

MULT MĂ-NTREABĂ INIMA

Mult mă-ntreabă inima
Doru-mi-i de cineva?
Eu i-am spus inimii mele
Că mie mi-e dor și jele
De tinerețele mele.
Tinerețe ce-am avut,
Cu amar le-am petrecut.
Cu amar și cu necaz,
Și cu lacrimi pe obraz.
Când s-o-mpărțit urātu',

Eram pe câmp cu plugu'.
Când s-o-mpărțit dragostea,
Eram pe câmp cu coasa.
Pân' am vint din câmp în sat,
Dragostea s-o fost gătat,
Tot urātu mi-o rămas.
Vai, ochilor, cum v-aș scoate,
C-o fost ziuă, n-o fost noapte.
V-aș scoate din cap afară,
C-o fost ziuă, n-o fost sară
Și mi-ați făcut viața-amară.

Mihăilă Ana, 67 de ani,
Coveș, 19 mai 1988

DRUMETIE

Singura mea poezie ca autor
- Cu tentă simbolistă

Avea nevoie de flori
pentru buchetul anilor
și a intrat cu coșulețul
în grădina inundată de culori.
Garoafele i-au dat un fir,
margaretele - patru;
liliacul i-a oferit o ramură
vioreaua - cerul albastru.

A bătut și la ușa crinului,
dar nu i-a răspuns;
trandafirul l-a certat
și din degetele lui
au căzut mărgelile roșii...

Dacă l-ai însoți și tu,
ați fi oaspeții crinului,
spini trandafirului v-ar mângâia,
iar Toamna cu plete-argintii
v-ar întâmpina zâmbind.

Ioan Dobre -1966

FLUTURI NEBUNI

Iubito, în noaptea aceasta a murit Hamlet.
Yorick a răs, putrezind mai departe
În craniul lui ros de atâtea săruturi.
Numai inima mea cea bună la suflet
A oprit o secundă înaintarea în moarte
Și a pornit să bocească cu petale de fluturi.

Mai avem șanse iubito, mai avem zile
Pasărea Phoenix, dragostea noastră.
Prin cenușa călduță a insolitei reptile
Fluturi nebuni îmi pătrund pe fereastră
Atrași de parfumul trecutelor zile.

Și Hamlet mă-ntreabă de ce-i cade cortina
Ce aplaudă lumea când e semnu-ntrebării,
Unde-s fluturii buni ce formează lumina
Ce e pasărea Phoenix cu cenușa uitării?

Mai avem șanse iubito, mai avem zile
Dragostea noastră Archaeopterix
Hamlet și Yorick și alte fosile
Ce vor renaște-ntr-o zi precum pasărea
Phoenix

Mai avem șanse iubito. Mai avem zile...

NICU GANEA

ÎN LUNA IUNIE ESTE ZIUA LOR

Mihuleț Aron	Țichindeal	1 iunie	87 de ani
Herbert Hedwina	Dealul Frumos	5 iunie	81 de ani
Albu Iosif	Benești	6 iunie	86 de ani
Jiman Elena	Alțâna	6 iunie	85 de ani
Morar Maria	Bruuiu	15 iunie	81 de ani
Mihu Ana	Bruuiu	19 iunie	91 de ani
Tatu Roman	Alțâna	19 iunie	80 de ani
Castrina Ana	Marpod	20 iunie	86 de ani
Micu Victoria	Ghijasa de Sus	20 iunie	82 de ani
Preda Nicolae	Alțâna	21 iunie	86 de ani
Oprean Anica	Ghijasa de Sus	22 iunie	81 de ani
Periat Emilia	Alțâna	22 iunie	80 de ani
Nistor Toader	Ghijasa de Sus	28 iunie	86 de ani
Duda Emilia	Alțâna	28 iunie	81 de ani
Cernea Iosif	Benești	30 iunie	87 de ani

Noi le urăm bătrânețe liniștită, sănătate și bucurii din partea urmașilor!

UN TÂRG PE CINSTE

După cum se poate bănui, Nastratin Hoge a dat o grămadă de lecții (deși nu se știe de cine le-a luat).

Un negustor a venit într-o zi la el și i-a spus:

- Îți propun un târg pe cinste. Împrumută-mi cincizeci de dinari, din care am să fac șaptezeci. Câștig curat: douăzeci de dinari. Zece pentru tine, zece pentru mine. Ce zici?

- Întra-adevăr, n-ar fi de lepădat, a spus Nastratin, după ce s-a gândit câteva clipe.

Eu însă îți propun un alt târg, mai bun pentru amândoi.

- Cum așa?

- Ei bine, iată: îți dau cei zece dinari. Ține. Câștigul îl dobândești pe loc, fără să fi scos nimic din buzunar. Iar eu câștig patruzeci. Pe deasupra, vezi bine că asta ne scutește de toate certurile care însoțesc de obicei un asemenea târg.

Din volumul „Povesti filozofice din toată lumea”
De Jean-Claude Carriere

MAIALUL

Această manifestare cu joc era organizată de feciorii din satul nostru împreună cu cei din localitățile învecinate de obicei vara, în pădurea Pulexa de la Ighișteorf. Primul *Maial* se organiza de Rusalii pe cel mai înalt vârf de pe toată Valea Hârtibaciului, pe locul numit „la Țanc”, în pădurea satului, care la vremea aceea era plină de stejari multisecolari. Tinerii din satele vecine veneau în Benești la joc, în special când avea loc *maialul*.

„Acolo să duceau carele cu băuturi de tot felul și muzicanții cei mai prima din Bârghiș, Alțâna și de la noi. Jocul începea cam tot așa ca la cel de duminica numai că aici veneau tineri din toate satele. Numărul perechilor la joc era de 3-4 ori mai mare. Pentru a putea juca toți deopotrivă să cânta mai mult *Hațegana* și *Învărtita*. De obicei fetele din satul nostru nu prea jucau cu alții. Mai bine stăteau pe margine. Nu pentru că nu erau frumoase, dar parcă nu se potriveau la pașii de *Învărtită* cu vecerzenii sau bârghișenii.

Toți feciorii care veneau la *maial* erau îmbrăcați în haine de sărbătoare cu cizmele care de care mai vâcsuite. Ai noștrii se cunoșteau după pălăriile cu șinoruri și lăbăricile descheiate, făcute toate în Benești de nenea lui Bârsan”. (Mihăiloie Pavel 15. 01. 1985)

„*Maialul* era o petrecere mai amplă ce se ținea în cea de-a doua zi de Rusalii în pădurea de la *Pulexa* la comandă (*observator militar*). Această petrecere populară cu joc era organizată de feciorii din satul nostru care nu au satisfăcut stagiul militar și la ea participa de regulă toată suflarea satului: copii, tineri, căsătoriți și unii din bătrânii care puteau veni.

Când tinerii plecau în pădure unde se organiza *maialul* se luau în grupuri și urcau pe ulița Bisericii, având în stânga grădinile lui Hanăș, Dindeal, Hanea, și ai Crăști, iar în dreapta progadea. Urcau încet Dealul Bisericii până la Groapa Chirionului și apoi pe la Fața Popească până la Perii Rașcului. De acolo se vede cel mai bine toată priveliștea până hăt departe. Pe timp frumos când cerul este senin se văd Munții Făgărașului. De la Perii Rașcului pe la Locu lu' Pârțalea ajungeau în Pădurea satului, în dreapta Lăcuțul și apoi încet se îndreptau către locul unde se desfășura această manifestare în aer liber.

Pe lângă cei din satul nostru participau și tineri din Ighișul Vechi, Bârghiș, Ghijasa de Sus și Vecerd. Din Alțâna nu prea veneau. Cei din Bârghiș urcau dealul până la Groapa ai Largă, apoi treceau pârăul Glodului și urcau printre stejarii groși până la locul *maialului*.

Acolo se făcea un *țarc* din mărăcini. Tinerii care intrau în țarc trebuiau să plătească. Eu eram copil când am participat la *maial*, prin anii 1949-1950, dar știu că aduceau muzicanți din Alțâna, Benești și din Bârghiș. În acei ani l-am văzut pe unul Mișcula din Alțâna ce cânta la vioară singur în mijlocul țarcului. Localitățile Benești, Ighiș, Bârghiș și Vecerd erau sate românești fără țigani. Țigani în acea perioadă erau numai în Alțâna. Ei erau și unii dintre cei mai buni muzicanți. Și în satele învecinate erau muzicanți dar

aceștia erau români. La *maialurile* din pădurea satului o cântat și nenea Pavel a lui Hipli considerat la vremea lui ca fiind unul dintre cei mai buni muzicanți din zonă.

Acest loc al pădurii, unul din cele mai înalte de pe Valea Hârtibaciului era considerat un punct între aceste sate și era destul de accesibil, aici tinerii puteau veni pe jos, dar și cu căruțe. La *maial* se ducea băutura și butoaie cu bere de la crășma din satul nostru. Mâncare ducea fiecare. Bătrânii și unii dintre cei căsătoriți petreceau pe la umbra stejarelor. Cei tineri jucau în țarc. Feciorii din Benești mai jucau și cu fete din satele învecinate. Dar eu știu că *învărtita* din satul nostru are pași mai complicați și tinerilor le trebuiau mult timp să o învețe. Înainte de a te duce la joc trebuia să știi foarte bine că *altminteri* riscai să nu ai o fată în mâna dreaptă atunci când se începea jocul la Sârbă.

La *maial* jocul începea cu *Sârba* care era pornită de feciori, aici jucau toți laolaltă. În acest moment fetele stăteau deoparte. După un anumit timp de la începutul Sârbei fetele intrau și ele în dreapta fiecărui fecior. Asta era o regulă nescrisă. Fetele întotdeauna alegeau feciorii cei mai chipeși, cei mai isteți. Dar de aici veneau cele mai dese scandaluri pentru că unele fete intrau la feciorii din alte sate și invers. Dacă o fată din Benești se băga la un fecior din Ighiș sau din Bârghiș era normal ca celui din satul nostru nu-i convenea și de aici începea scandalul. Este foarte bine știut că în toate împrejurările cu joc fetele alegeau feciorii.

Muzicantul era cel care dirija toată desfășurarea jocului. Când vedea că *Sârba* era plină de feciori și fete atunci se oprea din cântat. Dar dacă erau anumiți feciori de la noi din sat la care nu au intrat fete, câte o nevestă, de obicei câte o rudă de-a feciorului fără fată, se băga repede în dreapta lui. Femeia respectivă trebuia să rămână și la următoarele jocuri: *Hațegana*, *Purtata*, *Învărtita*, sau *Pe sub mână*. Feciorul la care o intrat salvatoarea era pe moment mulțumit, dar numai în sufletul lui să nu fi fost. Cei de pe margine care urmăreau desfășurarea jocului înregistrau totul.

Fiind în toiul verii mai întotdeauna se lăsa cu o *vreme mare*, o ploaie cu durduieli (tunete) și fulgere, dar și cu multe încăierări între feciorii din Benești cu cei din satele participante.” (Ioan Nistor 66 ani înregistrare 1. 03. 2007).

„Beneștenii nu erau mărginiți. Ei organizau și plecau la joc și în alte sate învecinate, unele chiar mai îndepărtate, precum: Ighiș, Alțâna, Ilimbav, Ghijasa de Sus și de Jos, la înțelegere cu feciorii din acele sate. Ei își ziceau că pleacă *lăturenii*. De multe ori se împrieteneau cu fete din acele sate, cu care apoi se căsătoreau. Când plecau lăturenii, își împodobeau căruțele cu jilțuri de piele și bertii colorate, caii cu ciucuri roșii la căpățane și biciul de asemenea cu un ciucur roșu la codoraște” (Ioan Dima 15.01.2007).

Din volumul „BENEȘTI ... un sat de pe Valea Hârtibaciului”
Viorel Nistor

ELECTROCOM Ferroli

SISTEME TERMO-SANITARE COMPLETE

**FIRMA AUTORIZATĂ ISCIR PENTRU
MONTARE/INSTALARE
CENTRALE TERMICE PE LEMNE
ȘI COMBUSTIBIL GAZOS**

**AGNITA STR. 1 DECEMBRIE NR. 30
TEL./FAX: 0269-513396
TEL. MOBIL: 0788-601031**

**OFERIM O GAMĂ VARIATĂ DE PRODUSE
ELECTRONICE ȘI ELECTROCASNICE
LA PREȚURI ATRACTIVE**

POSIBILITATE DE PLATĂ ȘI ÎN RATE

S P O R T

S.C. MODEST IMPEX SRL

MODEST IMPEX partener **a CASA ambient** **a Universal ambient**

Casa casei tale

**CEA MAI PERFORMANTĂ FIRMA DE CONSTRUCȚII
ȘI AMENAJĂRI DE PE VALEA HÂRTIBACIULUI
LA „CHIRI”**

Cine vrea produse și servicii de calitate se poate adresa firmei S.C. MODEST IMPEX S.R.L.!

S.C. MODEST IMPEX S.R.L. are o echipă de constructori bine calificată, cu experiență, capabilă să execute lucrări de cea mai bună calitate, care oferă garanție pentru lucrul bine făcut.

S.C. MODEST IMPEX S.R.L. pune la dispoziția clienților toată gama de materiale necesare unei construcții, de la cele folosite pentru fundație până la cele pentru finisaj.

În magazinele firmei S.C. MODEST IMPEX S.R.L., de pe Aleea Castanilor și str. Mihai Viteazu se găsesc cele mai variate produse: aparatură electro-casnică, materiale și instalații sanitare, obiecte și aparate de uz gospodăresc, scule și accesorii la prețuri fără concurență și calitate performantă.

În Agnita, Ruja și Coveș se asigură transportul gratuit al produselor cumpărate de la S.C. MODEST IMPEX S.R.L.

și cu reduceri de preț, în alte localități.

În zonă produsele ROMSTAL se găsesc numai la S.C. MODEST IMPEX S.R.L.

Personalul firmei S.C. MODEST IMPEX S.R.L. competent și amabil răspunde permanent solicitărilor celor interesați.

Oricine poate apela cu încredere la serviciile firmei S.C. MODEST IMPEX S.R.L. unde se poate plăti și cu credit bancar.

Sâmbătă 10 mai, agnițenii au avut parte de o zi plină de satisfacții sportive. Terenul de fotbal cu un gazon impecabil, a fost gazda întâlnirii dintre CS Agnita și FC „U” Progresul. În cadrul Ligii a IV-a „Poliflex”.

Dacă până la pauză scorul a rămas alb, în repriza secundă, înviorați probabil și de scurta răpăială de ploaie, agnițenii au atacat mai insistent și au reușit să înscrie două goluri în poarta oaspeților. Golurile au fost marcate de Lupșa, în minutul 55 și Moldovan în minutul 76.

Antrenorul agnițenilor Mircea Vasii a avut în teren următoarea formație: Ionuț Oprea, Claudiu Zedler, Mihai Cionca, Alin Avram, Mircea Lungu, Alexandru Pătrășcu, Ovidiu Lupșa, Silviu Mărginean, Cristian Filip, Ionuț Moldovan, Viorel Bârsan.

După XXVII de etape echipa de fotbal a CS Agnita ocupă locul 6 în clasament cu 48 de puncte, următoarea clasată fiind FC Tâlmăciu cu

42 de puncte. Agnițenii au toate șansele să încheie campionatul pe acest loc.

Odată cu meciul de fotbal de pe stadion, în sala de sport se desfășura ediția a III-a la volei având ca miză „Cupa Hârtibaciului”. Devenită tradițională întâlnirea a avut loc între echipele Universitatea Brașov antrenată de prof. Ioan Turcu, Politehnica București antrenată de prof. Iancu Răchită și CS Agnita antrenată de prof. Stelică Sârbu. De remarcat că cei trei antrenori sunt agnițeni, de unde a rezultat și farmecul meciurilor care au avut un caracter amical, miza fiind de fapt plăcerea de a juca.

CS Agnita a prezentat în teren următoarea echipă: Ioan Făcălau, Luci Mihăilă, Daniel Feldără, Iencuțu Răchită, Dorin Torbă, Paulică Oancea, Nini Naicu, și Ionel Radu.

Diferența de tinerețe și pregătire și-a spus cuvântul și cupa a plecat la studenții din București.

I Bârsan

COLEGIUL DE REDACȚIE AGNITA
Colectiv de redacție: Ilarion Bârsan, Mircea Drăgan, Lucia Letiția Rodina, Marius Halmaghi,
Tehnoredactare: Nicolae Hodiș
Foto: Marius Halmaghi
Tipar: Tipu Trib Sibiu
EDITURA ETAPE SIBIU

Str. P-ța Republicii nr. 19 -
Tel.: 0269-510465, int.112
orele 8⁰⁰ - 15⁰⁰